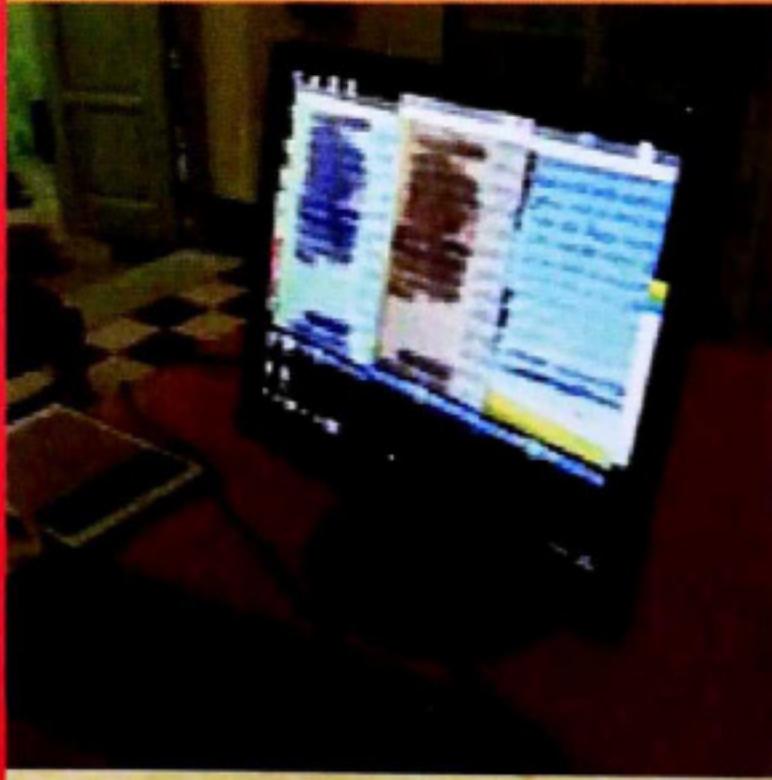

**ARCHIVIO STORICO
“Enrico Costa”
Comune di Sassari**

**Acquisizioni
multispettrali
ed interventi
di restauro virtuale
Statuti Sassaresi**

Sassari, 20 - 21 giugno 2018

Codice latino

¶ 12 dñm qd potestas sappi qe ul ptefore fuit no possit ul debet
ullo modo habere. nec erponere i cōsilio ul erita habendi acōi
sappi aliqd arbitriū. nisi solū modo scdm quentioes editas iter cōc iān
q cōsappi. et capitula et ordinaria cois sappi. Et qd nullus homo sappi
ul te distinctu. sine qāiq. alius sine clericis sine laicus debet i osilio
mūori ul erita osilium. aut i aliquo osilio bonor hōium sappi publico
ul priuato. dicere ul ad postum mettere. seu sententiae qd alicui potest
ti ul q potestate officiū exēcat. detur ul dari possit. aut clāntebat ar-
bitriū aliqd. ulta ea que ostēt i quentioib p̄clis. et i ciplō tēre sappari.
Et q ota fecerit ostēpnēt. p̄qualib mice i libris qngentis iān. que adēpn
tioes applicent op̄i moduli portus nūritani. et ulti ipso mire sit priuatus
omib officiis et benefitis cois sappi. Et quelib p̄sona possit accāre om̄ia fa-
tientes. et teneat accām legitime. p̄bant. p̄tēcem testes ydoneos de osilio
et non minus.

et non minus. Statum et ordinam quod potius satis quod est et proprium fuerit. ut enim locum tenet
non possit nec tebeat occasio. alicuius datur facte usque habeat ut facia
ente ab hodie et ante predictam ipsa persona vel rebus otia aliquae clavis ut clavis
per maiorem turritos romangne et flumen agu. occasio alicuius clavis per
fieri. Salvo ad restituendam clavem passo. nisi probaretur legitime otia cum
et scilicet. Et si cum carcerem est omni istud sit cassum.

¶ Redinamus et statim quod potestas que
quod facit vel ei locum tenet non possit nec debet aliquia pronuntia de
caso vel distinctu committere occasione aliqui maleficii. nisi per omicidio sit
et robaria. et hoc si de ipsis maleficiis vel aliquo eorum accusa facta
super factis eis satis ista terminus sententia librum. nec etiam possit aliquis
terribilis si nominatus facit per aliquic committat. et potestas omni illam

De i[n]stitutionib[us] herediti[um]. & relinquendo bona sua.

Instituti[on]e sit unicuique persona testamento disticti habenti ut non habent filios vel filias sibi testis suis heretecis instituere quae voluntate. quod indicare per non suorum natus & dare testibus suis ad suam voluntatem. unde in iure uero & uero iure. non detinetur iuri nec in iure clausus ut relinquere aut dare testibus suis seu heretecis summe unus alter uita medieretur bonorum suorum. hoc soli modo ad iustitiam & iustitiae tandem iniuste alteri. for. uide supra iustitiam. nisi de fidelis. & in iustitia illi qui erit heretecis talis persona qui ueller talis institutionem seu reliqui boni in illo que detinet possit seu cui indicata est res. quod si hoc capitulo non possit ei notare. De quibus bonis reliqui & non specificatis & per singularem notiam per testato[m] priuiles faciat iumentum ista mense unum post mortem decedentis. in publica scripta nosam. & presentia heretorum decedentis si fuerit etatio legitime. Et si non fuerit etatio legitime & presentia personarum decedentis. De quibus potestati uidebitur. Et ad res ipsas heretorum ut priuilegia ex parte ydonea causio[n]es. quod ipsi boni utat & suauiter salua uero substituta facta extirpatione ipsorum bonorum arbitrio sapientium deputatas proponite. Alioquin si omni p[ro]p[ri]etati ut aliud p[ro]p[ri]etate facta faciet. ipse priuiles prius habuimus legatis. **D**e filio de iuste[n]tib[us] ab in-

Si aliqua persona testata de testamento, cuius est patre testato sine ple-
suo, filio seu filiis suis minime derelicto vel derelicta bona acquisita ipsi personae
functie remaneat et tenoluant patni ipsi de eius uite faciat suum uelle. Et si patre
mortuus est et mater uiva, ipsa bona acquisita ipsi filii testato hale ut matre adquiratur
dicitur in uita sua tantum, non obligando uenientes, aut clando re ipsius hominis alium, et tamen
mater inuenientur facte sua iustez uite mortis testificari omnimeiusque sita, cum
ut dicatur ipso de testamento ipsi filio, propinquorum parentum defuncti, ad quos de uare
hereditatis spectat ex persona et successione defuncti. Aliquando omnia facta sunt ipsa bona
ueritatem alios propinquorumque parentum ipsi ex altera linea uisitare. Bona autem
nisi alia revoluuntur et remaneant illis qui patre testato habent uita sine ipso bona
bona pcesserunt, a mulierem uero ab herede de testamento bonis ealibet quecumque bona
habet data more sanctisco ea ducuntur, ipso mulieribus de ceteris filio seu filiis.

cluz i uita sua tanta. non obligando uenientem. aut dante te ipsi leis uicin. et eam
mater iuentarum facit tua misericordia. adie mortis te sicut pnumenatu pfecta cuius
ut dñe t pcedent capio i pfecta pminorum parentum defuncti. ad quos de mare.
hereditas spectat ex persona et successione defuncti. aliqui si psum facili fuit ipsa i
ueritas alii apponuntur ipso parentibz ipsi ex utroq; linea usq; est. Exponit i
malia revoluuntur et remaneat illis qdizenere 70 libelli ex illa linea cum i pse
bona pcesserant. Alii uero ab ita dato decedentia uotes qdalia quo conq; uer
hunc data maxe sanctissimo dñi pueru. ipso multis decesserunt filio seu filis.

Originale

cluz i uita sua tanta. non obligando uicendos aut dantes ne quis deis aliam. et sicut
matre suencarum facit ista mense adie mortis te suum omnimeas opemta cautum.
ut dñe spcedem capio i pfectia ppiquor parenti defuncti. ad quos de mare
hereditas spectat ex persona et successione defuncti. aliqui si omnia facta sunt ipsa iuris
ueritas alios ppiquoribus parentibus i pfecta ex parte linea uirilis. Proximis autem
matria revoluuntur et remaneant illis quod genere rebatur exilia linea uirilis ipsa
bona pcesserunt. Quo uilez uero arbitrio decetentur tunc Galia qui auctoritate
hito data maxe sanctifico omni orationi. ipsi multis decetens filio seu filius.

RGB

duz iuxta sua tanta. non obligando uenientes aut dantes de ipsis rebus aliis. et cetera.
mater inventarum facie istia mense adie mortis testamētū p̄mita cauitate
ut dñe sp̄cedi capio ipsentia p̄pinqvorum parentum defuncti. ad quos de mare hereditas
hereditas spectat ex persona et successione defuncti. Aliquā si omni facili fuīt ipsa bona
ueritatis alio p̄pinqvorum parentium ipse ex utraq; linea distinet. Bonae sunt
malia revoluuntur et remaneant illis q̄b; genere rebibent ex illa linea. Iuxta ueritas ipsa
bona p̄cesserit locum uilex uero arbitrio decedentia tates q̄b; ha quaque
hinc data maxe sanctifice dñi ouigi. ipso multis decetens filio seu filiis.

Green

miti, tunc quia contra nos oportet ut dicimus. ut natus et sparsus
mater in ventre facit. Ima menses id est mens ut fuit omnis mens. p. si facit ut
ut dicitur. Speculum capio i p. sentis. pp. quoque parenti defuncti. ad quiescere mare. de
l. creditas. Recitat exponit et successione reficit. aliqui in istu factu fuit ipsa l. et
ueritatis alios apponuntur. parentibus in p. exponit. linea affinitatis. linea autem
nata. revolutam. et permaneat illis quod sunt. Non nec tunc in una unius p.
bona recesserit. Quidam incho ab ita. q. receptum. patres et alii qui apponunt
hunc data maxe sanctis. omni. ipsi mulieribz. receptemus filio. seu fuisse. etiam
alios. p. sentis. et p. sentis. et p. sentis.

UVF

De iustis nub̄ heredū, & relinquendo bona sua.

Ibatū sit uniusq; p̄sonae resasso & distinctione batēn ul' nobatēn filios vel
filias sibi iherēs suis hereditate iſtūne que uoluunt, & indicare p̄ non suarō
nare & dare debois suis at suā uolūtate, uirūtate nroū, & utrius uero uotū teat
iuiti nec iherēte clāmūre ut relinquere aut dare debois suis seu herēbus iſtūne
tumus altere uita medietate bonos suos. Thec solū modū cognitentū & iſtūne
tandū iuiti altere ipso, uide sup̄ uolūtē, nisi te p̄dūs uenit exēda illi q̄ cōte
herēt herētes talis p̄sonae q̄ ueller tali iſtūne, seu uelidū h̄c dū quābūt
possit̄ seu cui indicata est utrū, q̄tūc her caplū nū possit ei necē. Denq; bonis
relinquā & nō specificatis q̄ p̄ singulū uolūtate p̄testatoz̄ p̄iuēs faciat iuentū
iſta uies; unū post morte decēdentis, si polita fūctū nō fū, iſp̄fūna herēdam
decēdentis si fūctū etatis legitime. Et filio fūctū etatis legitime iſ p̄sona p̄i
quoniam decēdens. Q̄q;bus potestati uigebū. Et ad iſ p̄sonā herēdū nō ap̄iniquoꝝ eto
p̄t̄ ipsoꝝ cauicōs, qđ ipso leto uerū q̄tūt̄ fūctū uerū fūctū, fūctū etatē
ipso bonos arbitrio sapientiū deputatōs p̄fūt̄. Quoꝝ fūctū p̄dū uerū
dictū faciūt̄ fūctū, ip̄e p̄iuēs p̄ueſ buñmali legitim. De filio de iſcē tennib; ab in

Salutaria p̄sona iſ p̄sona decēder, uiuere patre testato & aue plo.
suo filio seu filiis suis minime deachico ul' reuelatio. bona acquisita ip̄e p̄sona
fūctū remaneat & enoblietur patrī ip̄e & eius p̄t̄ fūctū fūctū uelle. Et si p̄t̄
mōtuq; cōt̄ & mater iuita, qđ bona acquisita ip̄e p̄sona testato habeat, matrā obigē
dūz fūctū fūctū tenni, nō obligante uerū denēs, aut dante te ip̄a bonis alioꝝ, etiam
mater fūctū fūctū facit illa mōt̄ adiꝝ mōt̄no refūctū p̄nūmēnto p̄fūta cum
ut dñeꝝ p̄cevēt̄ caplo iſ p̄sona p̄p̄m quoniam parenti defūctū, ad quos te uerū dñeꝝ
hereditas p̄fectat̄ ex p̄sona et fūctū fūctū. Aliquā fūctū fūctū fūctū ip̄e būt̄ nō
nōt̄ alioꝝ deputatōs patrū ip̄e ex parte q̄t̄ fūctū. Quoꝝ fūctū fūctū
mātia reueluant̄ & remanent̄ illis q̄t̄ ip̄e fūctū fūctū fūctū nōt̄ ip̄e
bona p̄cessant̄ laſt̄ uilez uero ab iſcē tenni. T̄res dalia quod ap̄fūt̄
tutto data mōt̄ fūctū fūctū fūctū, ip̄e mātia ip̄e tenni filio seu filiis nōt̄

mane: tunc etiam p. 500. dicitur p. 500. adit. mo. ns. 500. s. 500. pluta. aut.
ut. tit. 500. p. 500. dicitur p. 500. ipm. quo. p. 500. o. 500. s. 500. q. 500. t. 500.
hereditas. specie. c. 500. et. f. 500. l. 500. v. 500. i. 500. f. 500. l. 500.
u. 500. t. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
m. 500. t. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
k. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
d. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
c. 500. t. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
a. 500. t. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
e. 500. t. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.
g. 500. t. 500. p. 500. b. 500. r. 500. s. 500. q. 500. f. 500. l. 500.

PCA

cligat lucas sua contra. non obligantur uicini deo. aut dante re ipsi deo. nichil. c. c. m.
matre iuuenientiū facē tūm pīcesz adie meo nō te fūci pīmēnēo pītūtūtūtū
ut dñe t̄ pīcēt̄ capio i pīsentia pīmūt̄ pīsentūt̄ defūcti. ad quos de mare
hereditas pīcēt̄ ex pīfona et succēlēt̄ ex fūcti. aliiqūt̄ sīgūt̄ factū fūcti. t̄ pīt̄
ueritāt̄ alio pīmūt̄ pīsentūt̄ ex eoz lineaūt̄. t̄ pīt̄. pīmūt̄. t̄ pīt̄. t̄ pīt̄.
māt̄a revolunt̄ et remaneāt̄ illis qīzēnt̄e 70 bīcī ex illa. lūca. mīt̄. pīt̄.
bona pīcēt̄. 40 bīcī ex illa. incō abīt̄. t̄ pīt̄. t̄ pīt̄. t̄ pīt̄. t̄ pīt̄.
hīt̄ data maxē fārlīsco ēt̄ ouku. pīcēt̄. mūt̄. t̄ pīt̄. t̄ pīt̄. t̄ pīt̄.

PCA

cluz i nra pia dona - no obligando uicendos aut dantes ne ipsi uis uidae et cetera.
mater inventarum facie tua misericordie mortis te suum omnimeum sollicita cautum
ut dñe spes tu capio i plementis ppiniquorū parentum defuncti ad quos de uare adi-
hereditas spectat ex persona et successione defuncti. alium si oī factū fuit ipsa bona
ueritatis alios ppiniquorū parentibꝫ ipse ex utroq; linea uirilis. bona autē
malia revoluunt et remaneat illis q̄d genere rebiles ex illa linea uirilis ipsa
bona pcesserunt. de mulierz vero ab ita agto decedentū omnes galia que nō
hinc data māre santisimo ēa duxerū. ipsi mulieribꝫ decedentibꝫ filio seu filiis.

Falso colore

the first time, I have seen a
man who has been so
badly treated as this man
has been. He is a good
man, and he deserves a
good home.

Falso colore elaborato